

Vietnamese Mental Health Services

Serving the mental health needs & promoting wellbeing of people from Vietnam

Hội Tâm Thân Việt Nam

越南心理保健服務

BẠO HÀNH TRONG GIA ĐÌNH Domestic violence

Biên soạn Lê Kim Hương
Cao Học Tân Y Tế Công Cộng

Lời xin phép trước

Advanced Permission Request

Kính gởi Quý Báo, Tạp Chí, Tác Giả cùng những công trình nghiên cứu Việt, Anh Hoa, Pháp ngữ có bài được trích đăng. Chúng tôi xin mạn phép trích đăng hoặc dịch những bài có giá trị y tế cao nhằm phục vụ đồng hương Việt Nam tại Vương Quốc Anh trong chiều hướng thông tin, giáo dục và quảng bá tin tức không vụ lợi.

We would like to ask in advance permission of Newspapers, Magazines and researchers that have valuable articles or studies published on this booklet. Our aim is to serve the Vietnamese Communities in the UK in terms of publicity, health education, and dissemination of information without making profits.

Bạo hành trong gia đình

Domestic Violence

Bạo hành trong gia đình là gì?

Bạo hành trong gia đình xảy ra giữa những thành viên cùng gia đình hoặc những người có mối quan hệ gắn bó với nhau như vợ chồng, bạn trai/bạn gái, cha mẹ đối với con cái, những cặp tình nhân đồng tính luyến ái hoặc con cái trưởng thành hành hung cha mẹ già yếu. Người bạo hành có thể là người mẫu mực, thương yêu, tuân hành luật lệ, nhưng khi cơn hung bạo nổi lên thì sự bạo hành khó mà lường hậu quả tai hại như gây thương tích hoặc làm chết người

Vậy, bạo hành trong gia đình là sự lạm dụng hoặc xúc phạm (abuse) về tình cảm, tài chính, thân thể hoặc tinh dục. Nạn nhân có thể bất cứ ai không phân biệt nam nữ, nguồn gốc, chủng tộc, văn hóa, trình độ học vấn hay giàu nghèo mà đa số là phụ nữ. Đặc biệt trẻ em là những nạn nhân đáng thương vì chúng bị bỏ rơi và đối xử tệ bạc do bạo hành trong gia đình.

Kẻ lạm dụng hoặc xúc phạm (abusers) là những thành viên trong gia đình; người phối ngẫu (partner), chồng (husband); người thân thiết nào đó (bạn trai); nam hoặc nữ, nhưng 97% là nam giới.

Sự kiện ghi nhận

Điềm qua một số sự kiện dưới đây, người ta nhận thấy tầm mức quan trọng của bạo hành trong gia đình không những chỉ

phối đến hạnh phúc, an vui mà còn gây tang tóc cho những nạn nhân, bản thân, rối loạn trật tự xã hội cũng như làm thiệt hại đến nền kinh tế quốc gia:

- Một trong 4 phụ nữ là **nạn nhân** của bạo hành trong gia đình;
- Dưới 35% tổng số vụ được báo cáo cho cảnh sát;
- Trước khi kêu cứu, trung bình, người phụ nữ bị tấn công 35 lần, vì lẽ sợ sệt và xấu hổ;
- Trong ½ gia đình có bạo hành, có trẻ em dưới 16 tuổi;
- Nam giới cũng là một nạn nhân của bạo hành trong gia đình;
- Một số hình thức bạo hành được xem như một trọng tội và trái luật,;
- Tại Anh Quốc và Wales, 2000-2001, trung bình mỗi tuần 2 người bị giết vì bạo hành trong gia đình;
- Tại Mỹ, 1990, 800 phụ nữ bị chồng giết chết, 400 do bạn trai giết và ngân sách quốc gia đài thọ từ 5 đến 10 tỷ Mỹ kim về chi phí chữa trị, cảnh sát, tòa án, nơi trú ẩn, nuôi trẻ, nghỉ bệnh, vắng mặt hoặc không sản xuất.

Phân loại bạo hành trong gia đình

- Xúc phạm tình cảm/nặng lời (emotional/verbal abuse) như hăm dọa, gọi tên, chửi rủa hoặc nhục mạ;
- Xúc phạm thân thể (physical abuse) như đá (kicking), tát tai (slapping), lắc người (shaking), đấm (punching), đánh (beating), bóp cổ (choking);
- Xúc phạm tình dục (sexual abuse): sờ mó; ép dâm một người ngoài ý muốn dù người đó là người lớn hay trẻ em - hiếp dâm, loạn luân (rape, incest);

- Xâm phạm tài sản hoặc kinh tế: vì nhu cầu riêng ép buộc nạn nhân lệ thuộc kinh tế, hoặc kiểm soát tài chánh như phá huỷ, trộm tài sản cá nhân, .

Dấu hiệu báo trước có sự bạo hành

- Ghen;
- Kiểm soát cử chỉ, hành động, lời nói của nạn nhân;
- Hành hung, chuối máng, đe dọa dùng vũ lực, đập phá đồ đạc;
- Thay đổi tính tình như dễ xúc cảm, dễ nản lòng và thương hay nóng giận;
- Cô lập nạn nhân;
- Qui trách nhiệm cho nạn nhân để bào chữa hành động vũ phu của mình như: ‘nếu sửa đổi thì anh không đánh em/anh nữa’;
- Đòi hỏi quá đáng ngoài khả năng cung cấp của nạn nhân;
- Lịch sử gia đình có quá khứ bạo hành;
- Thái độ kỳ thị phụ nữ, cho rằng ‘vị trí của phụ nữ nằm trong xó bếp’;
- Kiểm soát kinh tế;
- Hung dữ với thú vật cũng như trẻ em;
- Rượu chè hoặc nghiện ngập ma túy.

Khi bị áp bức, xin giúp đỡ tại đâu?

Mọi người đều có quan hệ bình đẳng với nhau, tự do, không sợ sệt hoặc bị lạm dụng hay xúc phạm. Không ai tự ban cho mình quyền hành, kiểm soát người thân bằng bạo hành và áp bức. Nhưng cần ghi nhớ, khi sự việc xảy đến cho chính mình, hãy chấp nhận mình không có lỗi và xin giúp đỡ ngay

đưng nghi sợ sệt hoặc xấu hổ mà để mọi việc trôi qua, nhất là sự giúp đỡ của thân nhân rất cần thiết trong cuộc khủng hoảng của gia đình.

Ngoài gia đình, còn có sự giúp đỡ của các quan như Xã Hội, Cảnh Sát hay nhờ pháp luật can thiệp bằng cách truy tố phạm nhân.

Trường hợp khẩn cấp, nạn nhân nên điện thoại 999 hoặc 0845 850 5505, **nếu cần sự giúp đỡ cấp kỳ** hoặc đồn cảnh sát địa phương.

Quyền Lực của Luật pháp đối với bạo hành trong gia đình

- Hình luật: bắt giữ bị can, nếu nạn nhân bị tấn công, thiệt hại tài sản hay bị khủng bố tinh thần (harrassed).
- Dân luật: Tòa án có thể giúp cho nạn nhân bị bạo hành nhiều sự lựa chọn như ban hành án lệnh cấm chỉ người lạm dụng đến gần (Injunction order), ly dị (divorce) hoặc can thiệp trong những trường hợp bị quấy nhiễu (harassment).

Bạo hành trong gia đình ảnh hưởng đến trẻ em và thanh thiếu niên như thế nào?

Trẻ em là nạn nhân thầm lặng trong mọi cuộc khủng hoảng của gia đình, nhất là khi có bạo hành xảy ra, vì tiếng nói của chúng không được đôi bên nghe thấy. Hậu quả của bạo hành trong gia đình gây nhiều tai hại cho trẻ từ khi còn nằm trong bụng mẹ cho đến tuổi thiếu niên:

- Thời kỳ tiền sinh sản:

Trong thời kỳ này, sẩy thai thường hay xảy ra, vì bà mẹ bị đánh đập và/hoặc chịu đựng nhiều sự căng thẳng tinh thần. Sức khỏe của họ kém do thiếu dinh dưỡng và đôi phó voi gay go căng thẳng.

- **Sơ sinh:**

Trẻ sơ sinh hay khóc và rầy rức cùng voi triệu chứng mất ngủ, sữa bú không tiêu.

- **Tuổi chập chững đi/trước tuổi đi học:**

Vì ảnh hưởng của bạo hành trong gia đình, trẻ em hay hung hăng hoặc ngược lại nhút nhát hơn những trẻ em khác. Một số khác có khả năng nhận thức kém, chậm nói, hay lo sợ; có triệu chứng đau bụng/ác mộng trong giấc ngủ. Khi 3 tuổi trở lên, các em mang chứng tiêu tiểu khó khăn và thiếu tự tin khi bắt đầu việc gì mới.

- **Tuổi đi học:**

Đến tuổi đi học, vì điểm học kém nên các em được xếp vào lớp đặc biệt dành cho những người chậm trí. Các em còn có khả năng giao tiếp kém, thiếu tự trọng, hung hăng khi lên cơn giận dữ; ngược lại có một số trẻ em thường hay bị bắt nạt, nhút nhát rụt rè, không tự lập. Một số có triệu chứng như đái dầm hoặc ác mộng, ăn không tiêu, loét dạ dày, đau đầu.

- **Tuổi thiếu niên:**

Các em không mang bạn về nhà chơi vì tính tình nhút nhát, rụt rè và ít có bạn thân. Một số trốn nhà đi ở chỗ khác hoặc cảm thấy mình có trách nhiệm trông chừng nhà cửa và người vị thành niên cho nạn nhân. Số khác có tính tình hung bạo khi giận dữ, phá hoại tài sản, đánh đập thú vật trong nhà hoặc bỏ học vì điểm học kém. Hơn nữa, vì xét đoán kém và

không chín chắn, các em thường hay quyết định không trách nhiệm và không hiểu được cảm xúc. Các dấu hiệu như đầy dằm hoặc ác mộng, loét dạ dày, ăn không tiêu, mặt nhiều mụn, hung bạo với bạn tình, ‘Ăn có’ đánh đập hay ‘bè hội đồng’ các nạn nhân v.v... thường hay xảy ra đối với các em vì hậu quả của bạo hành trong gia đình.

Bạo hành trong gia đình ảnh hưởng đến sức khỏe của nạn nhân

- **Tính tình**

Trước hết, tính tình của nạn nhân thay đổi vì sợ sệt, xấu hổ, lảng tránh hoặc e thẹn; tự đánh giá thấp; miễn cưỡng phát biểu hoặc tỏ ý không đồng ý hay nhìn thẳng kẻ xúc phạm (abuser). Kẻ xúc phạm cũng đổi tính, dành quyền đưa nạn nhân đi chữa trị, trả lời tất cả những câu hỏi và từ chối mọi sự chữa trị cho nạn nhân hoặc công khai bày tỏ ghen tuông nghi ngờ lòng chung thủy của nạn nhân.

- **Thương tích**

Hậu quả của bạo hành làm cho nạn nhân bầm dập, trầy trụa, rách thịt, gãy xương, bong gân; gây thương tích nhiều chỗ, khó trị và không giải thích được lý do như những thương tích ở đầu, ngực, vú, bụng và trong khi mang thai.

- **Ảnh hưởng của bạo hành khi mang thai**

Khi bị thương tích, phụ nữ mang thai cảm thấy đau đớn tại vú, bụng, và hạ bộ mà không tìm được nguyên nhân. Đôi khi họ muốn dùng độc dược để quyền sinh vì buồn chán hoặc không màng đến bản thân nên họ bị thiếu dinh dưỡng, đi khám thai trễ hoặc không đều đặn. Hiện tượng thường xảy ra đến cho họ như ‘trụy’ thai (spontaneous abortions), sảy thai,

thai yếu gồm cả đẻ con thiếu cân, con chết trong bụng mẹ và sanh sớm.

- **Các dấu hiệu khác**

Những dấu hiệu khác góp phần không nhỏ làm cho nạn nhân suy yếu sức khỏe. Kẻ xúc phạm giới hạn thời gian cho nạn nhân đi khám bệnh; hoặc không chế mọi việc như không cho nạn nhân tự do dùng xe cộ, tiền bạc, hoặc điện thoại hoặc áp dụng phương pháp ngừa thai như dùng bọc qui đầu hoặc thuốc.

Ngoài ra, vì chán nản, nạn nhân không tuân hành cách chữa trị của bác sĩ, không nhận hoặc uống thuốc hoặc thất hẹn với bác sĩ;

Kết luận

Người Việt thường nói ‘chén để trong sóng không động cũng khua’ dùng để ám chỉ sự xáo xáo trong gia đình, một sự bình thường như cơm bữa. Nhưng câu nói này vô tình biện hộ hành động vũ phu của kẻ xúc phạm, nhất là hành động của đấng mày râu trong cảnh ‘chồng chúa vợ tôi’ ở thời kỳ phong kiến.

Ngày nay bạo hành trong gia đình không còn nằm trong phạm vi gia đình nữa mà trở thành một vấn đề xã hội lớn vì không những nó ảnh hưởng đến nhiều lãnh vực khác nhau như y tế, tâm lý, kinh tế và nhất là vấn đề nuôi dưỡng trẻ em. Do đó, luật pháp đã được ban hành để bảo vệ những thành viên trong xã hội khi bị xâm phạm quyền bình đẳng như xúc phạm đến thân thể, tiết hạnh, tài sản và tiền bạc đồng thời bảo đảm an toàn cho trẻ em.

Theo nghiên cứu sơ khởi của chúng tôi, sau mỗi lần nói chuyện về sức khỏe với những nhóm phụ nữ trong cộng đồng người Việt ty nạn tại London, kết quả cho thấy cứ 10 phụ nữ Việt Nam thì có 3 bà là nạn nhân của bạo hành trong gia đình, tương đương với 30%. Đây là tỷ lệ đáng chú ý, vì, so với dân số tổng quát trên toàn Vương Quốc Anh, cứ 4 phụ nữ thì chỉ có một nạn nhân tương đương với 25%.

Kết quả trên giúp ta suy nghĩ lại về những gì nên làm và nên tránh nhằm tạo nếp sống hài hòa giữa các thành viên trong gia đình Việt Nam. Đặc biệt gia đình là nền tảng của xã hội trong đó con cái được trưởng thành trong tình yêu thương đùm bọc, không nêu gương xấu ‘dùng bạo lực’ - một phương tiện giải quyết vấn đề khi có bất bình hay tranh chấp.

Tài liệu tham khảo:

R. Perrotto et al.,	1993	Exploring Abnormal Psychology	Harper Collins College Publishers
D. Goldsmith	2002	What causes domestic violence	Psych Central
B Heady et al.,	2002	Domestic violence in Australia	University of Melbourne
L.B Burnett	2002	Domestic violence	National University
Kathy Bosch	2002	There is no excuse for abuse	University of Nebraska
C. E Corry	2002	The Role of Patriarchy in Domestic Violence	Equal Justice Foundation
Indra Lahiri	2004	Domestic violence affects corporation	Workforce Development Group
R.M.I.T	2004	Is psychological abuse a commonly accepted form of domestic abuse	Royal Melbourne Institute of Technology
M. M Giuseppina		Violence against Women in Italy	National Statistics Institute
J. U Thomas et al	2004	Money is the root of family life ailing	The Sunday Times
Nikki Katz	2004	Domestic Violence Statistics Involving hospitalisation & murder	United Health Foundation
CASA	2004	Domestic Violence	Children and Families
Break the Silence	2004	Domestic Violence	WCSC
Leaflets & Boklets:		Domestic Violence	Safer Community Campaign
		Help against domestic violence	
		Domestic Violence break the chain	Home Office
		Domestic Violence	Refuge
		Domestic abuse, there is no excuse	Crossing Bridge
		Don't suffer in silence	Safer Community Campaign
		Break the silence	Fearless Watford

Câu hỏi khảo sát

về bạo hành trong gia đình trong Công Đồng Ty Nan Việt Nam

Như bài viết cho thấy, chiếu theo cuộc khảo sát sơ khởi mới đây, cứ 10 phụ nữ Việt Nam sống trong Công Đồng Ty Nan Việt Nam thì có 3 phụ nữ là nạn nhân của bạo hành trong gia đình. Để giúp sự đánh giá chính xác vấn đề này, xin quý độc giả điền những câu hỏi sau đây và hoàn lại cho chúng tôi. Xin thành thật cảm ơn.

1. Anh/Chị có bao giờ có kinh nghiệm về bạo hành gia đình không?

Có Không

Nếu có, anh chị là: Nạn nhân người chứng kiến

Cách đây bao lâu một lần? 1 tháng 3 tháng 6 tháng

1 năm trên nữa

Chu kỳ bạo hành bao lâu một lần trong gia đình? Hằng ngày

Hàng tuần 1 tháng 3 tháng 6 tháng 1 năm trên nữa

2. Bạo hành bằng cách nào?

Tát tai, giật người, cào mặt, cắn

Đấm bằng tay hoặc dùng bất cứ dụng cụ gì có sẵn trong tay

Đá hoặc bằng cách nào khác xin nói rõ.....

3. Hậu quả của bạo hành: Thương tích nhẹ

Thương tích nặng Thương vong

4. Ai là người chủ động bạo hành?

Chồng vợ anh chị em cha mẹ con cái

bạn trai bạn gái người lạ

5. Phản ứng của anh chị khi bị bạo hành:

Nhờ người thân giúp đỡ Gọi 999 khi khẩn cấp

Báo Cảnh sát Nhờ cơ quan xã hội giúp đỡ Câm lặng

6. Lý do bạo hành:

Tài chánh Tình dục Hiếp dâm Nhục mạ/nặng lời

Xâm phạm tài sản/kinh tế Lý do khác xin nói rõ.....

7. Xin quý độc giả cho biết

Tuổi: 16-24 25-34 35-44 45-54

55-64 65-74 75 trở lên

Phái tính: Nam Nữ

This Booklet is published with the support of:

Department of Health

The City Bridge Trust

Lloyd TSB Foundations

Big Lottery Fund

City Parochial Foundation

Serving the mental health needs & promoting wellbeing of people from Vietnam

Hội Tâm Thần Việt Nam 越南心理保健服務

25 Fair Street, London SE1 2XF

Phone: 020 7234 0601 Fax 020 7407 7500

Email: info@vmhs.org.uk Website: www.vmhs.org.uk

Charity Registration No. 1001991 — Company Registration No. 2572955